

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

XI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

17 – 18 ЖОВТНЯ 2023 р.

«ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ»

м. Одеса

УДК 330.34:005.35(477"20")

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали ХІ Міжнародної науково-практичної конференції 17-18 жовтня 2023 року. Одеса: Одеський національний технологічний університет, 2023. – 663 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Козак К.Б. - д-р екон. наук, професор, директор ННІПЕіМ ім. Г. Е. Вейнштейна ОНТУ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., проф., Баранюк Х.О. – к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Седікова І.О. – д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., проф., Козак К.Б. – д.е.н., проф., Соловей А.О. – к.і.н., доц., Згадова Н.С. – к.е.н., доц., Маркова Т.Д. – к.е.н., доц., Волкова А.Ю. – ас., Мільчева В.В. - PhD, доц., Новикова В.С.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ВИДІВ ТА МЕТОДІВ ДІАГНОСТИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Фрум О.Л., к.е.н., доцент

Дзюбак В.С., здоб. СВО «Магістр»

Одеський національний технологічний університет, м. Одеса

Словник іншомовних слів дає таке трактування терміну: діагностика (від грец. – здатний розпізнавати) – процес розпізнавання хвороби й визначення її; наука про методи встановлення діагнозу. Термін діагноз (diagnosis) складається з dia- «через (щось), засіб, через який здійснюється дія», та gnosis – «знання» і буквально означає «через знання», розпізнавання [1, с.58].

Різноманітність підходів до діагностики діяльності підприємств, її видів, методів та інструментів діагностики призводить до невизначеності сфери застосування такого потужного та необхідного в управлінні засобу отримання достовірної об'єктивної інформації.

Систематизація видів діагностики в залежності від мети дослідження дає можливість визначитися з методами, показниками та обсягом необхідної інформації в результаті (рис. 1).

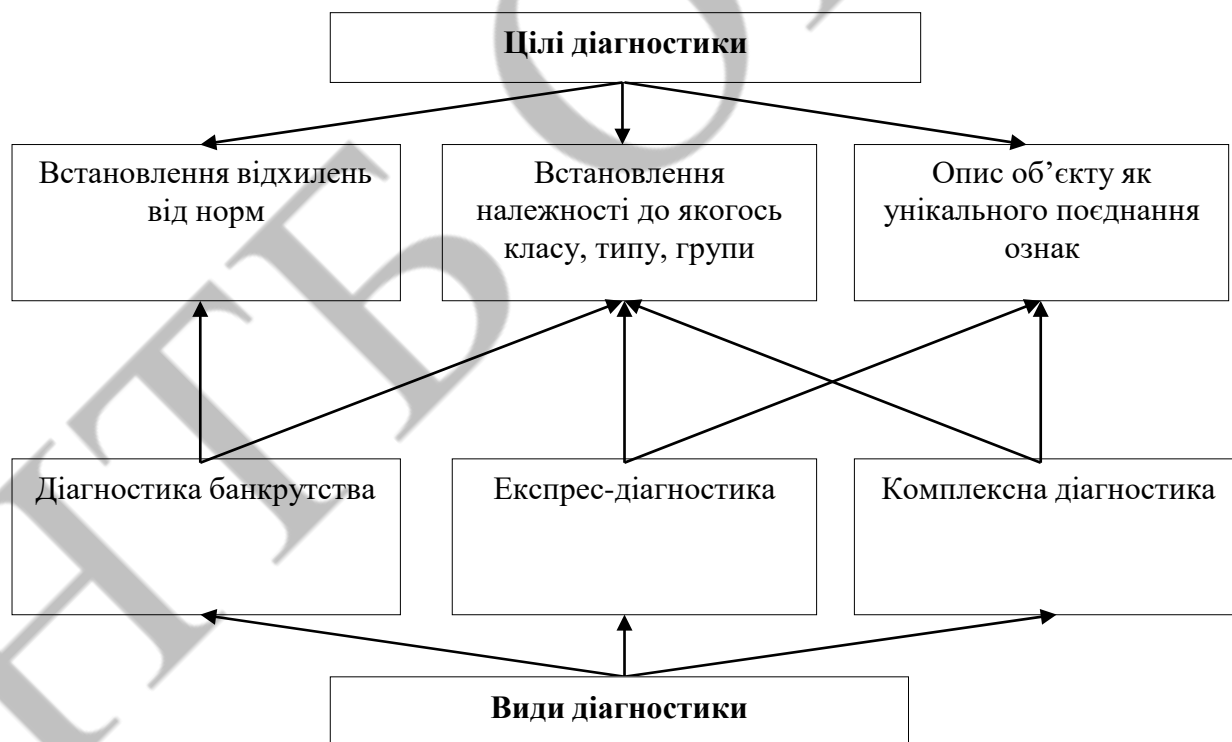

Рис. 1. Цілі проведення різних видів діагностики діяльності підприємств*

*Складено авторами за [2]

Вочевидь, існує тісний зв'язок між метою діагностики, її видами та методами.

Аналіз загальновідомих методів дослідження в сукупності з групуванням видів діагностики за цілями дозволив визначити методичний інструментарій та сфери його застосування (табл. 1).

Таблиця 1. Сфери застосування методів аналізу в діагностиці діяльності підприємств*

Назва групи методів	Сфера застосування	Методи аналізу
1	2	3
Експертні методи	Діагностика стану об'єкта для прогнозування варіантів розвитку. Основа техніко-економічного аналізу. Прийняття рішень у управлінні.	Діагностика об'єктів, розвиток яких повністю або частково не піддається предметному опису чи математичній формалізації. Діагностика в умовах відсутності досить представницької й достовірної статистики за характеристиками об'єкта. Діагностика в умовах великої невизначеності середовища функціонування об'єкта, ринкового середовища. Діагностика у випадках, коли час або засоби, що виділено на прогнозування й прийняття рішень, не дозволяють досліджувати проблему із застосуванням формальних моделей. Діагностика у випадках, коли відсутні необхідні технічні засоби моделювання. Діагностика в екстремальних ситуаціях.
Статистичний аналіз	Діагностика фінансово-господарської діяльності підприємства	Методи математичної статистики. Методи теорії ймовірностей. Теорія масового обслуговування. Метод статистичних випробувань. Методи статистичного імітаційного моделювання.
Факторний аналіз	Виявлення генеральних, головних факторів, що визначають основні результати діяльності підприємства, яке аналізується. Багатомірне статистичне дослідження ряду факторів, що мають як негативний, так і позитивний вплив на результати діяльності підприємства.	Аналіз головних компонентів. Метод головних факторів. Факторний аналіз образів (загальності дорівнюють квадрату КМК). Метод незважених найменших квадратів. Узагальнений метод найменших квадратів. Метод максимальної правдоподібності.
Експертні методи	Діагностика стану об'єкта для прогнозування варіантів розвитку. Основа техніко-	Діагностика об'єктів, розвиток яких повністю або частково не піддається предметному опису чи математичній формалізації.

Назва групи методів	Сфера застосування	Методи аналізу
1	2	3
	економічного аналізу. Прийняття рішень у управлінні.	Діагностика в умовах відсутності досить представницької й достовірної статистики за характеристиками об'єкта. Діагностика в умовах великої невизначеності середовища функціонування об'єкта, ринкового середовища. Діагностика у випадках, коли час або засоби, що виділено на прогнозування й прийняття рішень, не дозволяють досліджувати проблему із застосуванням формальних моделей. Діагностика у випадках, коли відсутні необхідні технічні засоби моделювання. Діагностика в екстремальних ситуаціях.
Статистичний аналіз	Діагностика фінансово-господарської діяльності підприємства	Методи математичної статистики. Методи теорії ймовірностей. Теорія масового обслуговування. Метод статистичних випробувань. Методи статистичного імітаційного моделювання.
Факторний аналіз	Виявлення генеральних, головних факторів, що визначають основні результати діяльності підприємства, яке аналізується. Багатомірне статистичне дослідження ряду факторів, що мають як негативний, так і позитивний вплив на результати діяльності підприємства.	Аналіз головних компонентів. Метод головних факторів. Факторний аналіз образів (загальності дорівнюють квадрату КМК). Метод незважених найменших квадратів. Узагальнений метод найменших квадратів. Метод максимальної правдоподібності.

*Складено авторами за [3-5]

Таким чином, для усунення невизначеності, оптимізації дій та отримання достовірних об'єктивних результатів діагностику діяльності підприємств доцільно розглядати як систему цілей, видів, методів та сфер застосування.

Література

1. Скопненко О., Цимбалюк Т. Сучасний словник іншомовних слів, близько 20 тисяч слів і словосполучень. – К., 2006. – 789 с.
2. Лук'янова В. В. Сучасний стан теоретичних основ діагностики діяльності підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. № 3, Т. 1. 2009. С. 52-58.*

3. Кривов'язюк І. В. Методологія діагностування кризового стану підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. № 22. 2011. С. 32-40.

4. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г. Теоретико-методологічні засади формування систем полікритеріальної діагностики на підприємствах. *Наукові записки*. 1 (34). 2011. С. 50-54.

5. Ляліна Н.С. Теоретичні основи економічної діагностики діяльності підприємства. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. Випуск 23. Частина 2. 2017. С. 61-64.

53.	<i>Тарасенко Ю.В., Замлинський В.А.</i> СТРУКТУРА ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	191
54.	<i>Белов К.М.</i> УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ У М'ЯСОПЕРЕРОВНІЙ ГАЛУЗІ...	194
55.	<i>Вдовиченко В.О.</i> АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ДІАГНОСТИКИ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	197
56.	<i>Клименко К.В., Мельник В.В.</i> ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФРАНЧАЙЗИНГУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	201
57.	<i>Євтушок О.В., Голодонюк О.М.</i> ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У СУЧАСНОМУ МАРКЕТИНГУ.....	205
58.	<i>Содома Р.І.</i> БАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	209
59.	<i>Алдакімов О.С.</i> ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	213
60.	<i>Вовчанська О.М., Іванова Л.О.</i> РОЛЬ ЦИФРОВОГО МАРКЕТИНГУ У МОДЕРНІЗАЦІЇ ПОВОЄННОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	217
61.	<i>Юхновська Ю.О., Волик Н.Г., Риженко О.М.</i> УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ.....	221
62.	<i>Савенко І.І., Гобачьов Д.С.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ЕКСПОРТУ ПРОДУКТІВ ПЕРЕРОВКИ ЗЕРНА.....	224
63.	<i>Тулейбич О.М.</i> ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ПРИ ФОРМУВАННІ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	227
64.	<i>Фрум О.Л., Дзюбак В.С.</i> СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ВИДІВ ТА МЕТОДІВ ДІАГНОСТИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	230
65.	<i>Фрум О.Л., Фролов В.С.</i> ХАРАКТЕРИСТИКА СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА ПЕРІОД 2021-2027 РОКИ.....	234